

Päättäjien Metsäakatemia 59.kurssin päätöskeskustelu yhteistyössä Metsähallitus Metsätalous Oy
22.5.2026, Kuokkalan kartano, Jyväskylä

Suomen metsät vuonna 2100 – millaisia ne ovat ja mitä hyötyjä ne meille tuottavat?

Päätöskeskustelun tavoite:

Päätöskeskustelun tavoitteena on pohtia metsien tilaa ja niiden tuottamia palveluita vuonna 2100, kerätä yhteen kurssin aikana opittua ja pohdittua sekä tuottaa tausta-aineistoksi odotuksia Metsähallitus Metsätalous Oy:n ilmastomuutoksen sopeutumisohjelmaan.

Keskustelun toteutus:

Yksilötehtävänä sanapilvi, ryhmäkeskustelu kuudessa pienryhmässä kolmesta eri näkökulmasta (kaksi ryhmää pohti samaa teemaa), yhteinen keskusteluiden purku.

Keskustelun tulokset:

Kirjallinen yhteenveto ryhmien käymästä keskustelusta.

1. Suomen metsät vuonna 2100 ekosysteemipalveluiden näkökulmasta (esim. elinympäristöt, lajisto, hiilenkierto, vesistö, maisema)

- 1. Metsälajisto ja maisema on muuttunut:** Metsät säilyvät, mutta ne muuttuvat ilmastomuutoksen myötä lajistoltaan ja rakenteeltaan. Puulajisto on monipuolistunut ja metsissä on enemmän lehtipuita ja jalopuita, mikä on muuttanut myös maisemaa. Metsätalouden valinnat (esim. leveämmät suojavyöhykkeet vesistöjen rannoilla) muuttavat myös maisemaa.
- 2. Hiilivarastot ovat epävakammalla pohjalla:** Ilmaston lämpeneminen nopeuttaa hiilen kiertoa, mikä tekee hiilivarastojen ylläpitämisestä haastavampaa.
- 3. Ekosysteemipalveluiden arvostus kasvanut:** Vuonna 2100 ekosysteemipalveluiden arvo ymmärretään paremmin ja ne on todennäköisesti hinnoiteltu osaksi yhteiskunnan taloutta.
- 4. Veden merkitys korostunut:** Metsien ja soiden kyky varastoida ja puhdistaa vettä korostuu. Erityisenä visiona nähtiin skenaario, missä Suomen puhdas vesi voi olla tulevaisuudessa niin merkittävä elinehto, että se vaikuttaa kansainvälisiin muutto-liikkeisiin, jos muu maailma muuttuu elinkelvottomaksi.
- 5. Metsänomistus konsolidoituu:** Metsien omistusrakenne saattaa konsolidoitua, metsää omistaa harvemmat toimijat, suurempina kokonaisuuksina. Tulevaisuudessa saattaa olla käytössä myös omistuskiintiöt-
- 6. Metsillä on uusia hyötyjä:** Tulevaisuudessa metsistä voidaan löytää aivan uusia hyötyjä, kuten lääkeaineita harvinaisista lajeista. Riistalihasta on tullut ylellisyysuote.

2. Suomen metsät vuonna 2100 taloudellisen hyvinvoinnin näkökulmasta (esim. yritykset, tuotteet, palvelut)

1. **Metsät ovat nykyistä merkittävämpi raaka-aineresurssi:** Talousmetsät ovat intensiivisessä käytössä, käyttöpaine kasvaa nykytasosta, raaka-ainetta voi olla jopa nykyistä enemmän jalostettavissa.
2. **Teollisuuden jalosteet monipuolistuvat:** ”Vuonna 2100 Suomen talouden puujalka on edelleen tukeva, mutta se koostuu useammasta, pienemmästä säleestä”. Puun jalostus monipuolistuu lehtipuuston, kuten esimerkiksi haavan ja jalopuiden lisääntyessä ja teknologia tehostaa tuotantoketjuja. Vuoteen 2100 mennessä nykyiset tuotantolaitokset on korvattu uusilla investoinneilla, jotka vastaavat muuttunutta raaka-ainepohjaa.
3. **Luontomatkailu ja monikäyttö lisääntyvät:** Metsien taloudellinen hyödyntäminen laajenee perinteisen puuntuotannon ulkopuolelle. Talousmetsät tuotteistetaan ja brändätään houkutteleviksi kohteiksi. Euroopan kuumeneminen lisää Suomen vetovoimaa matkailumaana. Jokaisenoikeuksien säilyminen nähdään keskeisenä matkailun ja hyvinvoinnin perustana.
4. **Käyttämättömät, tyhjenevät kiinteistötontit metsitetään:** Tyhjenevien teollisuusalueiden ja käyttämättömien kiinteistöjen metsittäminen lisääntyy.
5. **Kaupunkirakentamisen ekologinen kompensatio lisääntyy:** Vuonna 2100 on käytössä selkeät säännöt ja vakiintuneet käytänteet siihen, kuka maksaa siitä, että luontoarvoja ylläpidetään ja kompensoidaan.
6. **Kulttuuriperintö:** Metsät nähdään edelleen osana suomalaista kulttuuria, mikä itsessään on taloudellinen voimavara.

3. Suomen metsät vuonna 2100 sosiaalisen hyvinvoinnin näkökulmasta (esim. työllisyys, osaaminen, hyvinvointi, virkistys, matkailu, kulttuuri)

1. **Metsät ovat entistä tärkeämpiä myös kaupunkiympäristöissä:** Metsät ja puut nähdään entistä tärkeämpinä kaupunkiympäristöissä ja kaupunkien liepeillä mm. viileyden, ilmanlaadun, vedensäätelyn ja virkistysarvojen kautta.
2. **Jokaisenoikeudet vaakalaudalla:** Kaupallinen marjanpoiminta ja muuttuva metsien omistusrakenne haastavat perinteisen käsityksen jokaisenoikeuksista.
3. **Luontosuhde:** Suomalaisten vankka kunnioitus luontoa kohtaan (esim. roskattomuus) on arvo, jonka toivottiin säilyvän muuttuvasta maailmasta huolimatta
4. **Metsäalan työt muuttuvat:** Metsäteollisuuden ja osittain myös metsätalouden työpaikat automatisoituvat ja tekoälyistyvät, mutta uusia mahdollisuuksia syntyy esimerkiksi matkailun puolelle. Vastapainona korkealle teknologialle saatetaan arvostaa hyvinkin perinteisiä työtapoja, kuten hevosmetsureita.
5. **Suuri tasapainon visio:** vuonna 2100 ihminen elää tasapainossa itsensä, toistensa ja ympäristönsä kanssa.